

საჯარო სამართლის იურიდიული პირი -
ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბრძანება N01-10/95

ქ. ბათუმი

11 აგვისტო, 2023 წელი

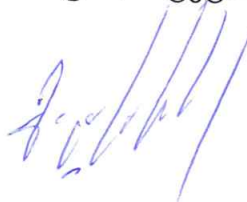
ბსუ-ში სახანძრო უსაფრთხოების დებულების დამტკიცების შესახებ

„უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე, 24-ე მუხლების, „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონის, „სახანძრო უსაფრთხოების წესებისა და პირობების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 23 ივლისის N370 დადგენილების, ბსუ-ს წესდების მე-15 მუხლის, „ბსუ-ს სარგებლობაში არსებული შენობა-ნაგებობების (კორპუსების) ნუმერაციის შესახებ“ ბსუ-ს ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის 2021 წლის 15 სექტემბრის N01-10/77 ბრძანების, „ბსუ-ს დაცვისა და შრომის უსაფრთხოების სამსახურის დებულების დამტკიცების თაობაზე“ ბსუ-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს 2022 წლის 10 თებერვლის N07-01/07 გადაწყვეტილების, „საგანგებო მართვის გეგმის დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს რექტორის 2022 წლის 12 ოქტომბრის N01-02/238 ბრძანების, „ბსუ-ს შრომის უსაფრთხოების პოლიტიკის დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს რექტორის 2022 წლის 11 ნოემბრის N01-02/266 ბრძანების, „ბსუ-ში ხანძარსაწინააღმდეგო უსაფრთხოების ინსტრუქციისა და საევაკუაციო გეგმის დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის 2017 წლის 06 ნოემბრის N01-11/89 ბრძანების (ცვლილება - ბსუ-ს ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის 2023 წლის 11 იანვრის N01-10/02 ბრძანება), „ბსუ-ს შენობების (კორპუსების) საევაკუაციო გეგმების დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის 2023 წლის 17 თებერვლის N01-10/18 ბრძანების,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. დამტკიცდეს „ბსუ-ში ხანძარსაწინააღმდეგო უსაფრთხოების დებულება“ წინამდებარე ბრძანების N1 დანართი შესაბამისად.
2. ძალადაკარგულად იქნეს ცნობილი: 1. „ბსუ-ში ხანძარსაწინააღმდეგო უსაფრთხოების ინსტრუქციისა და საევაკუაციო გეგმის დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის 2017 წლის 06 ნოემბრის N01-11/89 ბრძანება და „ბსუ-ში ხანძარსაწინააღმდეგო უსაფრთხოების ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის 2023 წლის 28 აპრილის N01-10/60 ბრძანება.
3. ბრძანება გასაცნობად და აღსასრულებლად დაეგზავნოს ბსუ-ს მართვის ორგანოებს, რექტორის მოადგილეებს, ფაკულტეტებს, ბსუ-ს დამოუკიდებელი სამეცნიერო-კვლევით ინტიტუტებს და ყველა დამხმარე სტრუქტურულ ერთეულს.
4. ბრძანება ძალაშია ხელმოწერისთანავე.
5. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესით ბათუმის საქალაქო სასამართლოში (ქ. ბათუმი, სტეფანე ზუბალაშვილის №30), მისი გამოცემის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი

მერაბ დიასამიძე

„ბსუ-ს სახანძრო უსაფრთხოების დებულების დამტკიცების შესახებ“

ბსუ-ს ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის 2023 წლის 11 აგვისტოს №01-10/95 ბრძანების

დანართი №1

ბსუ-ს სახანძრო უსაფრთხოების დებულება

მუხლი 1. ზოგადი დებულებანი

1. საჯარო სამართლის იურიდიული პირი-ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის (შემდეგში - „ბსუ“ ან „უნივერსიტეტი“) სახანძრო უსაფრთხოების დებულება (შემდეგში - „დებულება“ ან „ინსტრუქცია“) შემუშავებულია „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონის, „სახანძრო უსაფრთხოების წესებისა და პირობების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტისა“ და სახანძრო უსაფრთხოების მარეგულირებელი სხვა სამართლებრივი აქტების მოთხოვნათა შესაბამისად.

2. წინამდებარე დებულება (ინსტრუქცია) ადგენს უნივერსიტეტში სახანძრო უსაფრთხოების ზოგად მოთხოვნებს და მიზნად ისახავს ბსუ-ს პერსონალის (აკადემიური, სამეცნიერო, ადმინისტრაციული, დამხმარე თანამდებობის პირები და შრომითი ხელშეკრულებით მოწვეული პერსონალი: არასაშტატო პოზიციებზე დასაქმებული დამხმარე პერსონალი, მასწავლებლები, პროფესიული განათლების მასწავლებლები), სტუდენტების, პროფესიული სტუდენტებისა და ვიზიტორებისათვის სახანძრო უსაფრთხოების წესების სწავლებასა და ხანძრის შემთხვევაში შესაბამისი ქცევების გამომუშავებას.

3. წინამდებარე დებულება (ინსტრუქცია) ვრცელდება ბსუ-ს სარგებლობაში არსებულ შემდეგ შენობა-ნაგებობებზე:

ა) ქ. ბათუმი, რუსთაველის/ნინოშვილის ქ. N32/35-ში (ს/კ 05.23.03.004) მდებარე №1 კორპუსი, №2 კორპუსი და №3 კორპუსი;

ბ) ქ. ბათუმი, ფიროსმანის ქ. №12-ში (ს/კ 05.24.05.084) მდებარე N4 კორპუსი;

გ) ქ. ბათუმი, გრიშაშვილის ქ. №5-ში (ს/კ 05.30.26.027) მდებარე №5 კორპუსი;

დ) ქ. ბათუმი, ლეონიძის ქ. N 15-ში (ს/კ 05.25.12.026) მდებარე №6 კორპუსი და №7 კორპუსი;

ე) ქ. ქობულეთი, ჰეიდარ აბაშიძის N26-ში (ს/კ 20.42.11.522; 20.42.11.521) მდებარე №8 კორპუსი;

4. უნივერსიტეტში სახანძრო უსაფრთხოების დაცვის მიზნით ნებისმიერი პირი (დასაქმებული/სტუდენტი/პროფესიული სტუდენტი/მსმენელი/სტუმარი) ვალდებულია:

ა) დაიცვას სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები;

ბ) არ მოიხმაროს თამბაქო ბსუ-ს ტერიტორიაზე (გარდა ამ მიზნით სპეციალურად გამოყოფილი ადგილებისა);

- გ) სამუშაოს დასრულების შემდეგ გამორთოს პერსონალური კომპიუტერი ან/და სხვა ელექტროხელსაწყოები;
- დ) დაიცვას უსაფრთხოების ზომები ადვილად აალებადი და წვადი სითხეების და აირების, სხვა ხანძარსაშიში ნივთიერებების, მასალების და მოწყობილობების გამოყენებით სამუშაოების შესრულებისას;
- ე) გაეცნოს სახანძრო უსაფრთხოების წინამდებარე დებულებას (ინსტრუქცია), საგანგებო მართვის გეგმას, ევაკუაციის გეგმას, იცოდეს ცეცხლმაქრების განთავსების ადგილები და საჭიროების შემთხვევაში იმოქმედოს საგანგებო მართვის გეგმის შესაბამისად (მათ შორის უნდა იცოდეს ცეცხლმაქრებით სარგებლობის ხერხები);
- ვ) არ ჩახერგოს საევაკუაციო გზები და გასასვლელები.

5. უნივერსიტეტში სახანძრო უსაფრთხოების დაცვის მიზნით აკრძალულია:

- ა) სათავსებში ადვილად აალებადი, წვადი და ფეთქებადი ნივთიერებების შენახვა;
- ბ) თამბაქოს მოწევა ბსუ-ს ტერიტორიაზე (გარდა ამ მიზნით სპეციალურად გამოყოფილი ადგილებისა);
- გ) ბსუ-ს შენობაში და ტერიტორიაზე ქაღალდების ან სხვა ადვილად აალებადი ნივთიერებების ღია მდგომარეობაში დაყრა;
- დ) არაქარხნული წესით დამზადებული და გაუმართავი ელექტროხელსაწყოებისა და ელექტრო ინსტრუმენტების გამოყენება;
- ე) ქსელში ჩართული ელექტრო ხელსაწყოების უმეთვალყურეოდ დატოვება.

6. ბსუ-ში სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნების შესრულებაზე პასუხისმგებელია ბსუ-ს დაცვისა და შრომის უსაფრთხოების სამსახურის დაცვის განყოფილების უფროსი.

7. სახანძრო უსაფრთხოების წესების სწავლების მიზნით სახანძრო უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ უნივერსიტეტში ტარდება ხანძარსაწინააღმდეგო ინსტრუქტაჟი, საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 23 ივლისის N370 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების გათვალისწინებით და ინსტრუქტაჟის ჩატარების განსაზღვრული წესის შესაბამისად.

8. ხანძარსაწინააღმდეგო ინსტრუქტაჟის (საწყისი, განმეორებითი და მიზნობრივი) ჩატარების შესახებ ინფორმაცია შეიტანება „სახანძრო უსაფრთხოების ინსტრუქტაჟის აღრიცხვის ჟურნალში“ (წინამდებარე დებულებაზე თანდართული ფორმა), იმ პირების ხელმოწერით, რომლებმაც ჩაატარეს და გაიარეს ინსტრუქტაჟი.

მუხლი 2. ბსუ-ს მართლზომიერ სარგებლობაში არსებული ტერიტორიების და შენობა-ნაგებობების მდებარეობა და დახასიათება

1. ბსუ-ს მართლზომიერ სარგებლობაშია ქ. ბათუმი, რუსთაველის/წინააღმდეგო ქ. N32/35-ში (ს/კ 05.23.03.004) მდებარე:

ა) №1 კორპუსი (სართულების რაოდენობა: სამი) - შენობაში განთავსებულია აუდიტორიები, ბსუ-ს ადმინისტრაციის სამუშაო ოთახები, ფაკულტეტის

ადმინისტრაცია/დეკანის ოფისი, ილია ჭავჭავაძის ბიბლიოთეკა, სპორტული დარბაზი, სააქტო დარბაზი, საერთო სივრცეები, კომპიუტერული კლასები და სხვა. შენობა აგებულია რკინაბეტონით და აგურებით. სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი ოთხი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს რკინაბეტონისა და ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობის მე-2 სართულზე მოწყობილია II კორპუსში გადასასვლელი, რომელიც აღჭურვილია პანდუსით და პირველი და მეორე სართულები ადაპტირებულია შშმ პირებისთვის. კორპუსი აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით, საევაკუაციო გეგმებით, სახანძრო სიგნალიზაციით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით, ავარიული განათებით, საევაკუაციო გზის მაჩვენებლებით (მანათობელი), ცეცხლმაქრეებით, მაღალი წნევის ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის სისტემით. ტერიტორიაზე შემოსასვლელად ნინოშვილის ქუჩის მხრიდან მოწყობილია ჭიშკარი;

ბ) №2 კორპუსი (სართულების რაოდენობა: ხუთი, სარდაფით და სხვენის სართულით) - შენობაში განთავსებულია აუდიტორიები, კომპიუტერული კლასები, ლაბორატორიები, ფაკულტეტების ადმინისტრაციები/დეკანების ოფისები, სპორტული დარბაზი და სხვა. შენობა აგებულია რკინაბეტონით და აგურებით. სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი სამი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობაში დამონტაჟებულია ლიფტი და პანდუსი და ადაპტირებულია შშმ პირებისთვის. კორპუსი აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით, საევაკუაციო გეგმებით, სახანძრო სიგნალიზაციით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით, ავარიული განათებით, საევაკუაციო გზის მაჩვენებლებით (მანათობელი), ცეცხლმაქრეებით, მაღალი წნევის ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის სისტემით. გარდა ზემოაღნიშნული კორპუსებისა, განთავსებულია დამხმარე ნაგებობა - (დაცვის ჯიხური). ტერიტორიაზე შემოსასვლელად რუსთაველის ქუჩის მხრიდან მოწყობილია ჭიშკარი;

გ) №3 კორპუსი (სართულების რაოდენობა: ოთხი) - შენობაში განთავსებულია ბსუ-ს დამხმარე სტრუქტურული ერთეულები, სტომატოლოგიური კლინიკა „ბსუ დენტი“, ფსიქოლოგიის კლინიკა, ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტი, ცენტრები, აუდიტორიები და სხვა. შენობა აგებულია რკინაბეტონით და აგურებით. სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი ორი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. კორპუსი აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით, საევაკუაციო გეგმებით, სახანძრო სიგნალიზაციით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით, ავარიული განათებით, საევაკუაციო გზის მაჩვენებლებით (მანათობელი) და ცეცხლმაქრეებით; ტერიტორიაზე, გარდა ზემოაღნიშნული კორპუსებისა, განთავსებულია ლია სპორტული მოედანი;

2. ბსუ-ს მართლზომიერ სარგებლობაშია ქ. ბათუმი, ფიროსმანის ქ. №12-ში (ს/კ 05.24.05.084) მდებარე №4 კორპუსი (სართულების რაოდენობა: ოთხი (სარდაფით)) - შენობაში განთავსებულია ბსუ-ს ტექნოლოგიური ფაკულტეტის საინჟინრო მიმართულების სასწავლო აუდიტორიები, ლაბორატორიები ადმინისტრაციები/დეკანების ოფისები, ფაბლაბი, საგამოცდო ცენტრი, სტამბის მანქანა- დანადგარების განთავსების ოთახი). შენობა აგებულია რკინაბეტონით და აგურებით. სართულებს შორის კავშირი

ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი ორი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობაში დამონტაჟებულია პანდუსი და პირველი სართული ადაპტირებულია შშმ პირებისთვის. კორპუსი აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით (ცეცხლმაქრეებით), საევაკუაციო გეგმებით, ადრეული გაფრთხილების სისტემით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით. ტერიტორიაზე, გარდა კორპუსებისა, განთავსებულია საქვაბე;

3. ბსუ-ს მართლზომიერ სარგებლობაშია ქ. ბათუმი, გრიშაშვილის ქ. №5-ში (ს/კ 05.30.26.027) მდებარე №5 კორპუსი (სართულების რაოდენობა: ორი) - შენობაში განთავსებულია ბსუ-ს აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტის ადმინისტრაცია და ლაბორატორიები; ტექნოლოგიური ფაკულტეტის აგრარული მიმართულების ადმინისტრაცია და აუდიტორიები. შენობა-ნაგებობა აგებულია რკინაბეტონით და აგურებით. სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი სამი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობაში დამონტაჟებულია პანდუსი და პირველი სართული ადაპტირებულია შშმ პირებისთვის. კორპუსი აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით, საევაკუაციო გეგმებით, სახანძრო სიგნალიზაციით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით, ავარიული განათებით, საევაკუაციო გზის მაჩვენებლებით (მანათობელი), ცეცხლმაქრეებით, მაღალი წნევის ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის სისტემით. ტერიტორიაზე, გარდა ორსართულიანი კორპუსისა მდებარეობს ტექნიკის კონსტრუქციების, დამზადების და გამოცდის უბნის ერთსართულიანი შენობა, საქვაბე და სათბური.

4. ბსუ-ს მართლზომიერ სარგებლობაშია ბათუმი, ლეონიძის ქ. N15-ში (ს/კ 05.25.12.026) მდებარე:

ა) №6 კორპუსი (სართულების რაოდენობა: სამი (სარდაფით)) - შენობაში განთავსებულია ბსუ-ს პროფესიული პროგრამების მართვისა და უწყვეტი განათლების ცენტრის სასწავლო აუდიტორიები, ადმინისტრაციის ოფისი და საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს ტექნოპარკი შენობა აგებულია რკინაბეტონის კარკასით, კედლები მოწყობილია იზო-თერმული ბლოკით, ტიხრები მოწყობილია ბეტოფანის ფილებით ქვაბამბის იზოლაციით, სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი ორი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობაში დამონტაჟებულია ლიფტი და პანდუსი და ადაპტირებულია შშმ პირებისთვის;

ბ) №7 კორპუსი (სართულების რაოდენობა: ოთხი (სარდაფით)) - შენობაში განთავსებულია უნივერსიტეტის საერთო საცხოვრებელი. შენობა აგებულია რკინაბეტონის კარკასით, კედლები და ტიხრები მოწყობილია სენდვიჩ-ცემენტის ბლოკებით, სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი ორი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობაში დამონტაჟებულია ლიფტი და პანდუსი და ადაპტირებულია შშმ პირებისთვის. კორპუსები აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით, საევაკუაციო გეგმებით, სახანძრო სიგნალიზაციით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით, ავარიული განათებით, საევაკუაციო გზის მაჩვენებლებით (მანათობელი), ცეცხლმაქრეებით, მაღალი წნევის ხანძარსაწინააღმდეგო

წყლის სისტემით. ტერიტორიაზე, გარდა სასწავლო კორპუსისა და სტუდენტთა საცხოვრებლის განთავსებულთა საქვაბე.

5. ბსუ-ს მართლზომიერ სარგებლობაშია ქ. ქობულეთი, ჰეიდარ აბაშიძის N26-ში (ს/კ 20.42.11.522; 20.42.11.521) მდებარე №8 კორპუსი (სართულების რაოდენობა: სამი (სარდაფით)) - შენობაში განთავსებულია ბსუ-ს ფიტოპათოლოგიისა და ბიომრავალფეროვნების ინსტიტუტის ადმინისტრაცია და ლაბორატორიები; შენობა-ნაგებობა აგებულია რკინაბეტონის კარკასზე, კედლები ამოყვანილია სენდვიჩ-ცემენტის ფილებით; სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი ორი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი; შენობაში დამონტაჟებულია პანდუსი და ლიფტი; შენობა ადაპტირებულია შშმ პირებისთვის. კორპუსი აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით, საევაკუაციო გეგმებით, სახანძრო სიგნალიზაციით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით, ავარიული განათებით, საევაკუაციო გზის მაჩვენებლებით (მანათობელი), ცეცხლმაქრეებით, მაღალი წნევის ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის სისტემით; ტერიტორიაზე, გარდა ინსტიტუტის შენობისა მდებარეობს ერთსართულიანი საყარაულო ჯიხური, დამხმარე ნაგებობა და საწყობი, მისასვლელი გზა და შენობის წინ მდებარე მოედანი მობეტონებულია და კეთილმოწყობილია და ირგვლივ გაშენებულია სამკურნალო მცენარეების ბაღი.

მუხლი 3. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები უნივერსიტეტის ტერიტორიისა და შენობა - ნაგებობებისათვის

1. ობიექტებზე აკრძალულია მოცულობით-გეგმარებითი გადაწყვეტების შეცვლა, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ადამიანთა უსაფრთხო ევაკუაციის პირობების გაუარესება, შეაფერხოს სახანძრო უსაფრთხოების საშუალებებთან მისვლა და შეამციროს ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის ავტომატური სისტემების მოქმედების ზონა.
2. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების განთავსების ადგილიდან (შენობები, სადაც ისინი იმყოფებიან) სათავსების, სართულების, შენობის საევაკუაციო გასასვლელებამდე მანძილი უნდა იყოს შეძლებისდაგვარად მინიმალური, ამასთან, მანძილი ჩიხურ დერეფანში განთავსებული სათავსების კარებიდან სართულის საევაკუაციო გასასვლელამდე არ უნდა აღემატებოდეს 15 მ-ს.
3. ობიექტები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით. ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების განთავსების ადგილები უნდა იყოს აღნიშნული სახანძრო უსაფრთხოების შესაბამისი ნიშნებით.
4. შენობა-ნაგებობებში ხანძარფეთქებადსაშიში მოწყობილობა და ხანძარფეთქებადსაშიში ნივთიერებების და მასალების შენახვის ადგილი უნდა იყოს აღნიშნული სახანძრო უსაფრთხოების შესაბამისი ნიშნებით. დაუშვებელია ხანძარფეთქებადსაშიშროების უცნობი თვისებების მქონე მასალებისა და ნივთიერებების შენახვა სხვა ხანძარფეთქებადსაშიშ მასალებსა და ნივთიერებებთან ერთად.

5. შენობა-ნაგებობების და სათავსების ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების სისტემები, ხანძარსაწინააღმდეგო კარები, სარქველები, ლიუკები, სხვა დამცავი მოწყობილობები ხანძარსაწინააღმდეგო კედლებსა და გადახურვებში, ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებები (მათი არსებობის შემთხვევაში) მუდმივად უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში.

6. ობიექტებზე აკრძალულია:

ა) სარდაფის, სხვენის და ცოკოლის სართულებში ადვილალეზადი და წვადი სითხეების, დენტის, ფეთქებადი ნივთიერებების, პიროტექნიკური ნაკეთობების, წვადი აირის ავზების, აეროზოლის პაკეტებში დაფასოებული საქონლის და სხვა ხანძარფეთქებადსაშიშ ნივთიერებათა და მასალათა შენახვა-გამოყენება, გარდა შემთხვევებისა, რომლებიც გათვალისწინებულია სახანძრო უსაფრთხოების სხვა ნორმატიული დოკუმენტებით;

ბ) სარდაფის და ცოკოლის სართულებში წვადი მასალების შენახვა, სახელოსნოების და სხვა სამეურნეო დანიშნულების სათავსების მოწყობა, თუ მათში შესასვლელი არ არის იზოლირებული საერთო კიბის უჯრედისაგან;

გ) სხვენის, ტექნიკური სართულების, სავენტილაციო კამერების და სხვა ტექნიკური სათავსების გამოყენება საწარმოო უბნების და სახელოსნოების მოსაწყობად, აგრეთვე პროდუქციის, მოწყობილობების, სხვა წვადი მასალების და საგნების შესანახად (მათ შორის დროებით);

დ) ლიფტის ჰოლებში (ასეთის არსებობისას) საკუჭნაოების, ჯიხურების, ფარდულების და სხვა სათავსების განთავსება;

ე) სავაკუაციო გასასვლელების, მათ შორის კარების, აივნების და ლოჯიების ლიუკების, მომიჯნავე სექციებში გადასასვლელების დიობების, გარე სავაკუაციო კიბეებზე გასასვლელების ჩახურგვა ავეჯით, მოწყობილობებით და სხვა საგნებით;

ვ) სათავსების ფანჯრებზე, სადაც მუდმივად იმყოფებიან ადამიანები, სარდაფის სათავსების ფანჯრებსა და ფანჯრების თანაორმოებზე ყრუ გისოსების დაყენება, სათავსების დასუფთავება ადვილალეზადი და წვადი სითხეების გამოყენებით, აგრეთვე გაყინული მილების გათბობა სარჩილი ლამპით და ღია ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სხვა ხერხებით;

7. მასობრივი თავშეყრის ღონისძიებების (სადამოები, საახალწლო, სპორტული, საკონცერტო, თეატრალური და სხვა წარმოდგენები) ჩატარებისას შენობა-ნაგებობებსა და სათავსებში ხანძრის დროს ადამიანთა უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით აკრძალულია:

ა) პიროტექნიკური ნაკეთობების, რკალური პროექტორების და სანთლების გამოყენება;

ბ) ღონისძიებების ჩატარება სათავსებში, თუ ფანჯრების გასაშლელი გისოსები ჩაკეტილია;

გ) ხანძარსაშიში სამუშაოების ჩატარება (ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული და ელექტროსამუშაოები) სახანძრო ნაკვეთურის ფარგლებში, რომლებშიც ტარდება ღონისძიება;

დ) სპორტული ღონისძიებების ჩატარებისას, – ტელე და ვიდეოკამერების დადგმა საევაკუაციო გზებსა და საევაკუაციო გასასვლელებში.

8. უნივერსიტეტის შენობა დროულად უნდა გასუფთავდეს წვადი ნარჩენების, ნაგვის, ჩამოცვნილი ფოთლების, ხმელი ბალახისგან.

9. შენობა-ნაგებობებს შორის არსებული ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვლები არ შეიძლება გამოყენებული იქნეს სხვადასხვა მასალების და დანადგარების დასაწყობად, აგრეთვე ტრანსპორტის სადგომად.

10. შენობა-ნაგებობებთან, წყლის წყაროებთან (სახანძრო ჰიდრატები) მისასვლელები და გასასვლელები უნდა იყოს მოწესრიგებული და თავისუფალი სახანძრო ტექნიკის მისასვლელად, ხოლო ზამთრის პერიოდში - გაწმენდილი თოვლისა და ყინულისაგან.

11. ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული ყველა სამუშაოს ჩასატარებლად ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის ბრძანებით დანიშნულმა სახანძრო უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელმა პირმა უნდა უზრუნველყოს მომეტებული საშიშროების სამუშაოების უსაფრთხოდ ჩატარება.

მუხლი 4. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები საევაკუაციო გზებისა და გასასვლელებისათვის

1. საევაკუაციო გზების და გასასვლელების ექსპლუატაციისას უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს საევაკუაციო გზების და გასასვლელების რაოდენობის, ზომების, განათების და გეგმარებით-მოცულობითი გადაწყვეტების დაცვა, აგრეთვე ამ გზებზე სახანძრო უსაფრთხოების ნიშნების არსებობა.

2. საევაკუაციო გზების და გასასვლელების ექსპლუატაციისას აკრძალულია:

ა) პროექტით გათვალისწინებული საევაკუაციო გასასვლელების (სართულების დერეფნები, ტამბურები, ფოიე, ჰოლოები და კიბის უჯრედები) კარების მოხსნა;

ბ) დამატებითი კარების დაყენება ან არსებული კარების გაღების მიმართულების შეცვლა (პროექტიდან გადახვევა) კაბინეტებიდან საერთო დერეფანში (კიბის უჯრედის ბაქანზე), თუ ეს აფერხებს ადამიანთა თავისუფალ ევაკუაციას ან აუარესებს ევაკუაციის პირობებს მომიჯნავე კაბინეტებიდან;

გ) საევაკუაციო გასასვლელების რაოდენობის შემცირება (აჭედვა, გარედან ჩაკეტვა, ამოშენება);

დ) საევაკუაციო გზების და გასასვლელების (მათ შორის, დერეფნები, ტამბურები, გალერეები, ლიფტის ჰოლოები, კიბის ბაქნები და მარში, კარების ღიობი, საევაკუაციო ლიუკები) სხვადასხვა მასალით, ნაკეთობებით, მოწყობილობებით, ნარჩენებით და სხვა საგნებით ჩახერგვა. გასასვლელების ტამბურებში ტანსაცმლის საკიდების, საშრობებისა და

გარდერობების მოწყობა, აგრეთვე ინვენტარისა და მასალების (მათ შორის დროებით) შენახვა;

ე) კიბის უჯრედების, დერეფნების, ჰოლებისა და ტამბურების თვითჩამკეტი კარების ღია მდგომარეობაში ფიქსირება (თუ ამ მიზნისთვის არ გამოიყენება ხანძრის შემთხვევაში ავტომატური ამოქმედების მოწყობილობა), აგრეთვე კარების ან მათი თვითჩამკეტი მოწყობილობების მოხსნა;

ვ) სართულების დერეფნებიდან დაუკვამლიანებელ კიბის უჯრედში გარე საჰაერო ზონით გამავალი გადასასვლელების იზოლირება (შემინვა ან ამოშენება);

ზ) საევაკუაციო გზებზე არსებულ კარებზე ცეცხლმედეგობის ზღვრის მქონე შემინვის (მათ შორის, არმირებული) ჩვეულებრივით, აგრეთვე წვადი ფურცლოვანი მასალებით (ფანერა, ორგალიტი) შეცვლა;

თ) კიბის უჯრედებსა და დერეფნებში საკუჭნაოების და სამშენებლო პროექტით გაუთვალისწინებელი სხვა სათავსების მოწყობა, აგრეთვე კიბის მარშების ქვეშ და ბაქნებზე ნივთების და სხვა მასალების შენახვა;

ი) საევაკუაციო გზების მოსაპირკეთებლად იმ მასალების გამოყენება, რომელთა სახანძრო საშიშროების მაჩვენებელი აღემატება სახანძრო უსაფრთხოების ნორმატიული დოკუმენტებით გათვალისწინებულ მაჩვენებელს;

კ) საევაკუაციო გზებზე ხანძარსაწინააღმდეგო ზღუდეების შემავსებლის შეცვლა მასალებით, რომლებიც ამცირებენ ხანძარსაწინააღმდეგო ზღუდეების ცეცხლმედეგობის ზღვარს;

ლ) კიბის უჯრედებში კონდენციონერების გარე ბლოკების განთავსება;

მ) საევაკუაციო გზებზე ზღურბლების (გარდა კარების ღიობების ზღურბლისა), გასაწევი, ასაწევ-დასაწევი კარების და ჭიშკრების, მბრუნავი კარების და ტურნიკეტების, ასევე სხვა მოწყობილობების დაყენება, რომლებიც ხელს შეუშლის ადამიანთა თავისუფალ ევაკუაციას.

3. ერთი საევაკუაციო გასასვლელის მქონე სათავსში 50-ზე მეტი ადამიანის ერთდროული თავშეყრა დაუშვებელია. IV და V ხარისხის ცეცხლმედეგობის შენობებში 50-ზე მეტი ადამიანის ერთდროული თავშეყრა დასაშვებია მხოლოდ შენობის პირველი სართულის სათავსებში.

4. საევაკუაციო გზებზე არსებული კარების გაღება გათვალისწინებული უნდა იყოს შენობიდან გასვლის მიმართულებით, გარდა იმ კარებისა, რომელთა გაღების მიმართულება ნორმირებული არ არის სახანძრო უსაფრთხოების ნორმატიული აქტებით, ან მათთვის დადგენილია განსაკუთრებული მოთხოვნები.

5. შენობების, სათავსების საევაკუაციო გასასვლელების კარებს, რომლებშიც მუდმივად იმყოფებიან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები, უნდა ჰქონდეთ ისეთი სახელურები და ჩამკეტები, რომლებიც იძლევიან დამატებითი ძალის გამოყენების გარეშე, ცალი ხელით კარის გაღების საშუალებას. დერეფნის ან სათავსის კუთხეებში არსებული კარის სახელურების დაშორება გვერდით კედლამდე უნდა იყოს არანაკლებ 0,6 მ.

მუხლი 5. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები უნივერსიტეტში ტრანსპორტის სადგომისთვის

9. ტრანსპორტის სადგომ სათავსებში, ფარდულებსა და ღია მოედნებზე აკრძალულია:

- ა) სატრანსპორტო საშუალებების ნორმაზე მეტი რაოდენობით დაყენება, მათი განლაგების გეგმის დარღვევა, ავტომობილებს შორის მანძილის შემცირება;
- ბ) გამოსასვლელი ჭიშკრებისა და გასასვლელების ჩახერგვა;
- გ) სატრანსპორტო საშუალებების დგომა საწვავის ავზების ღია ყელით, აგრეთვე საწვავისა და ზეთის ჟონვის შემთხვევაში;
- დ) სატრანსპორტო საშუალებების საწვავით გამართვა და მისი ჩამოსხმა;
- ე) საწვავის ტარის, საწვავისა და ზეთის შენახვა;
- ვ) აკუმულატორების დამუხტვა უშუალოდ სატრანსპორტო საშუალებებზე;
- ზ) ძრავების შეთბობა ღია ცეცხლით (კოცონი, ჩირაღდანი, სარჩილი ლამპა), გასანათებლად ღია ცეცხლის გამოყენება;
- თ) საერთო სადგომებზე ადვილალეზადი და წვადი სითხეების, აგრეთვე წვადი აირების გადამზიდი სატრანსპორტო საშუალებების დაყენება.

მუხლი 6. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები უნივერსიტეტში ელექტრო-დანადგარებისათვის

1. ელექტროდანადგარების ექსპლუატაციის დროს აკრძალულია:

- ა) არასტანდარტული (თვითნაკეთი) ელექტროგამახურებელი ხელსაწყოების, გადატვირთვისა და მოკლე ჩართვისაგან დამცავი არაკალიბრებული დნობადი დამცველების ან სხვა თვითნაკეთი აპარატების გამოყენება;
- ბ) ელექტროფარებთან, ელექტროძრავებსა და გამშვებ აპარატურასთან წვადი (მათ შორის ადვილალეზადი) მასალებისა და ნივთიერებების დაწყობა-შენახვა;
- გ) ხანძარსაშიშ და ფეთქებადსაშიშ ზონებში ელექტროდანადგარების გამოყენება, რომლებსაც არ გააჩნიათ ქარხანა-დამამზადებლის მიერ შესრულებული ხანძრისაგან ან/და აფეთქებისაგან დაცვის შესაბამისი ხარისხი;
- დ) ელექტროსადენების და კაბელების გადაბმების და ბოლოების იზოლაციის გარეშე დატოვება;
- ე) სათავსოში ჯავშნიანი კაბელების გაყვანა წვადი საფარის მოხსნის გარეშე;

ვ) დროებითი ელექტროგაყვანილობის და ელექტროხელსაწყოების კვებისათვის დამაგრებელი ელექტროსადენების გამოყენება, თუ მათი დანიშნულება არ არის განპირობებული საავარიო და დროებითი სამუშაოების წარმოებით;

ზ) ელექტროქსელში ჩართული ელექტროგამაცხელებელი ხელსაწყოების, აგრეთვე სხვა საყოფაცხოვრებო ელექტროხელსაწყოების უმეტესადაც დატოვება (მათ შორის, „მოლოდინის“ რეჟიმში), გარდა ელექტროხელსაწყოებისა, რომელთა სადღეღამისო მუშაობის რეჟიმი გათვალისწინებულია ქარხანა-დამამზადებლის ინსტრუქციით;

თ) სამუშაო საათების დასრულების შემდეგ ელექტროდანადგარების და საყოფაცხოვრებო ელექტროხელსაწყოების ელექტროქსელში ჩართულ მდგომარეობაში დატოვება იმ სათავსებში, სადაც არ იმყოფება მორიგე პერსონალი, გარდა მორიგე განათებისა, ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის სისტემებისა, სხვა ელექტროდანადგარებისა და ელექტროტექნიკური ხელსაწყოებისა, რომელთა მუშაობა განპირობებულია მათი ფუნქციონალური დანიშნულებით და/ან გათვალისწინებულია მათი ექსპლუატაციის ინსტრუქციით.

2. საევაკუაციო გზებზე მოწყობილი სახანძრო უსაფრთხოების თვითმანათობელი მაჩვენებლები, როგორც ავტონომიური კვებით, ასევე ელექტროქსელში ჩართული (მათ შორის, შუქმაჩვენებლები „საევაკუაციო გასასვლელი“), უნდა იყოს მუშა და გამართულ მდგომარეობაში. მაყურებელთა, სადემონსტრაციო, საგამოფენო და სხვა დარბაზებში მათი ჩართვა აუცილებელია მხოლოდ ღონისძიებების ჩატარების დროს, ადამიანთა თავშეყრისას.

მუხლი 7. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები უნივერსიტეტის გათბობის და ვენტილაციის სისტემებისათვის

1. გათბობის და ვენტილაციის სისტემების მონტაჟი და ექსპლუატაცია, აგრეთვე მათი ტექნიკური მდგომარეობის კონტროლი უნდა განხორციელდეს საპროექტო და ქარხანა-დამამზადებლის ტექნიკური დოკუმენტაციის, სახანძრო უსაფრთხოების და ტექნიკური რეგულირების სხვა დოკუმენტების მოთხოვნების შესაბამისად.

2. საქვაბეებისა და სხვა თბომამუშავებელი აპარატების ექსპლუატაციისას დაუშვებელია:

ა) სამუშაოდ იმ პირთა დაშვება, რომლებსაც არა აქვთ გავლილი შესაბამისი სწავლება;

ბ) თხევადი საწვავის შენახვა სათავსებში, რომლებიც არ არის გათვალისწინებული ამ მიზნებისთვის;

გ) საწვავად წვადი ნივთიერებების (მყარი, თხევადი და აირისებრი) გამოყენება, რომლებიც არ არის გათვალისწინებული მოწყობილობის ექსპლუატაციის წესებით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

დ) მუშაობა კონსტრუქციით გათვალისწინებული საკონტროლო და მარეგულირებელი ხელსაწყოების არარსებობის, გაუმართაობის ან გამორთვისას.

3. მყარ საწვავზე მომუშავე საქვაბე დანადგარების საკვამლე მილები უნდა იყოს მოწყობილი ნაპერწკალჩამქრობებით და იწმინდებოდეს ჭვარტლისგან.

4. ვენტილაციის და კონდიციონირების სისტემების ექსპლუატაციისას აკრძალულია:

- ა) სავენტილაციო კამერების კარების ღია მდგომარეობაში დატოვება;
- ბ) გამწოვი არხების, ღიობების და ცხაურების გადაკეტვა;
- გ) ჰაერსატარებში დაგროვილი ცხიმნალექების, მტვრისა და სხვა წვადი ნარჩენების ამოწვა;
- დ) ჰაერსატარებზე აირის გამათბობელი ხელსაწყოების მიერთება.

მუხლი 8. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები სამეცნიერო ლაბორატორიებისათვის

1. სამეცნიერო ლაბორატორიებში კვლევის დაწყებამდე სამუშაოების ხელმძღვანელი ვალდებულია ჩაუტაროს პერსონალს მიზნობრივი ინსტრუქტაჟი სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ.
2. ექსპერიმენტების ჩატარებისას სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნების დაცვაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება ექსპერიმენტის ხელმძღვანელს.
3. ადვილალეზადი და წვადი სითხეების და წვადი ნივთიერებების მარაგი უნდა ინახებოდეს სპეციალურად მოწყობილ სათავსებში (საკნები).
4. ქიმიური რეაქტივები, რომელთა ერთმანეთთან, წყალთან და ჰაერთან ურთიერთქმედება შეიძლება გახდეს ხანძრის ან აფეთქების მიზეზი, უნდა ინახებოდეს ცალ-ცალკე, შესაბამის შეფუთვაში, უწყ კარადებში. ქილებზე, ბოთლებსა და სხვა შეფუთვებზე, სადაც ინახება ქიმიური რეაქტივები და ნივთიერებები უნდა იყოს წარწერები დამახასიათებელი საშიშროების აღნიშვნით: „ხანძარსაშიში“, „ფეთქებადხანძარსაშიში“, „შხამიანი“, „ქიმიურად აქტიური“. ლაბორატორიის სათავსებში ადვილალეზადი და წვადი სითხეები და აირები სამუშაო ადგილზე უნდა მიეწოდოს შეფუთულ და მსხვრევისაგან დაცულ ტარაში.
5. ლაბორატორიის სათავსებში ყველა სამუშაო, რომელსაც თან ახლავს ფეთქებადხანძარსაშიში ორთქლის და აირის გამოყოფა, უნდა ჩატარდეს გამწოვ კარადებში. აკრძალულია სამუშაოების ჩატარება გამწოვ კარადებში, რომლებსაც აქვთ გაუმართავი ვენტილაცია.
6. გამწოვ კარადებში უნდა იყოს გათვალისწინებული ჰაერის ზედა და ქვედა გაწოვა, თუ ჩატარებულ სამუშაოებს თან ახლავს ხანძარფეთქებადსაშიში ორთქლისა და აირების გამოყოფა.
7. ლაბორატორიის მაგიდები და გამწოვი კარადები, რომლებიც განკუთვნილია ადვილალეზად და წვად სითხეებსა და წვად აირებთან, აგრეთვე ხანძარფეთქებადსაშიშ ნივთიერებებთან სამუშაოდ, უნდა იყოს შესრულებული უწყვი მასალებისაგან.
8. ადვილალეზადი და წვადი სითხეების კანალიზაციაში ჩაღვრა დაუშვებელია.
9. ხანძარსაშიშ სათავსებსა და ხანძარფეთქებადსაშიშ მოწყობილობებზე უნდა იყოს გამოკრული ღია ცეცხლის გამოყენების ამკრძალავი სახანძრო უსაფრთხოების ნიშნები.
10. წითელი ფოსფორი უნდა ინახებოდეს მჭიდრო საცობის ან ხუფის მქონე მინის ან ლითონის ტარაში, წყალბადის ზეჟანგი (30%-იანი) - ლითონის კონტეინერში მოთავსებულ კორპისსაცობიან მუქი ფერის მინის ჭურჭელში. წითელი ფოსფორი და წყალბადის ზეჟანგი შეიძლება ინახებოდეს ნეიტრალურ მარილებთან (კარბონატები, სულფიდები) ერთად დამჟანგველების, ლითონის ფხვნილებისა და ტუტელითონებისაგან გაცალკეებით.
11. ქიმიური ნივთიერებები და მასალები უნდა ინახებოდეს ცალკე სათავსებში ჯგუფებად ფიზიკური, ქიმიური და ხანძარსაშიში თვისებების ერთგვაროვნების მიხედვით.

12. აზოტის და გოგირდმჟავას შენახვისას უნდა იყოს მიღებული ზომები, რომლებიც გამორიცხავენ მათ შეხებას ხის მასალებსა და სხვა ორგანული წარმოშობის ნივთიერებებთან.
13. სათავსებში, სადაც ინახება ხანძრის დროს გაღობის უნარის მქონე ქიმიური ნივთიერებები, უნდა იყოს გათვალისწინებული ნაღობის თავისუფალი დაღვრის შემზღუდავი საშუალებები (ქიმები, ზღურბლები).
14. ბსუ-ს კლინიკებში/ლაბორატორში აკრძალულია რეაქტივების გამოყენება, ელექტრო და სხვა გამახურებელ ხელსაწყოებთან მუშაობა, ლაბორანტის ან სალექციო კურსის/სასწავლო/პრაქტიკული კომპონენტის განმახორციელებელი დასაქმებული ზედამხედველის/ხელმძღვანელობის გარეშე.
15. ხანძარსაშიში სამუშაოების ჩატარება დასაშვებია მხოლოდ უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით და დაცვისა და შრომის უსაფრთხოების სამსახურის უფლებამოსილი დასაქმებულის თანდასწრებით.
16. მეცადინეობის დამთავრების შემდეგ სალექციო კურსის ხელმძღვანელი/ლაბორანტი ვალდებულია უზრუნველყოს კაბინეტებიდან, ლაბორატორიებიდან და სახელოსნოებიდან ყველა ხანძარფეთქებადსაშიში ნივთიერების და მასალის გატანა, მათი დროებითი შენახვისათვის განკუთვნილ სათავსოში.

მუხლი 9. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების წყაროებისათვის

1. ხანძარსაწინააღმდეგო წყალსადენის სისტემების მონტაჟი და ექსპლუატაცია, აგრეთვე მათი ტექნიკური მდგომარეობის კონტროლი უნდა განხორციელდეს სახანძრო უსაფრთხოების და ტექნიკური რეგულირების სხვა დოკუმენტების მოთხოვნების შესაბამისად.
2. ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების ხელოვნური და ბუნებრივი წყაროები (მათ შორის, ხანძარსაწინააღმდეგო წყალსადენი, სახანძრო წყალსატევი, ხანძრის ჩაქრობის მიზნებისათვის განკუთვნილი წყლის რეზერვუარები), აგრეთვე მისასვლელელები უნდა იყოს მუდმივად გამართულ მდგომარეობაში. სახანძრო ჰიდრანტები პერიოდულად მოწმდება წყალგამტარიანობაზე. ზამთრის პერიოდში სახანძრო ჰიდრანტები და მათთან მისასვლელელები უნდა იყოს გაწმენდილი თოვლისა და ყინულისაგან. სახანძრო ჰიდრანტების ჭების სახურავები უნდა იყოს გზის სავალი ნაწილის ზედაპირის დონეზე.
3. შიგა ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების სახანძრო ონკანები უნდა იყოს დაკომპლექტებული სახელოებით და ლულებით. სახანძრო სახელო უნდა იყოს შეერთებული ონკანსა და ლულაზე. მათი გამოყენებისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს მისი ექსპლუატაციის შესახებ ინსტრუქციის მოთხოვნები. სახანძრო ონკანები დადგენილი წესით უნდა შემოწმდეს წყალგამტარიანობასა და გამართულ მუშაობაზე.
4. უნივერსიტეტის სარგებლობაში არსებული ობიექტები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ცეცხლმაქრი ნივთიერებების საჭირო (საანგარიშო) რაოდენობით. ცეცხლმაქრი ნივთიერებები უნდა ინახებოდეს ქარხანა-დამამზადებლების მოთხოვნების შესაბამისად და

იყოს ხელმისაწვდომი სახანძრო-სამაშველო დანაყოფებისათვის დღე-ღამის ნებისმიერ დროს.

მუხლი 10. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები სასაწყობო დანიშნულების ობიექტებისათვის

1. ნივთიერებების და მასალების შენახვისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს მათი ხანძარსაშიში ფიზიკურ-ქიმიური თვისებები (დაჟანგვა, თვითგახურება და აალების უნარი ტენის მოხვედრისას, ჰაერთან შეხებისას და ა.შ.) და მათი ჩაქრობათვის გამოყენებულ ცეცხლმაქრ ნივთიერებებთან თავსებადობის ნიშნები.
2. აკრძალულია ერთ სათავსში კაუჩუკთან ან ავტომობილის საბურავებთან ერთად რომელიმე სხვა მასალის და საქონლის შენახვა. ავზები წვადი აირებით, ტარა ადვილსაალებადი და წვადი სითხეებით, აგრეთვე აეროზოლური შეფუთვები უნდა იყოს დაცული მზის სხივებისა და სხვა სითბური ზემოქმედებისგან.
3. საწყობებში ტარის გახსნასთან, საქონლის გამართულობის შემოწმებასა და წვრილმან შეკეთებასთან, პროდუქციის დაფასობასთან, ხანძარსაშიში სითხეების სამუშაო ნარევების მომზადებასთან დაკავშირებული ყველა ოპერაცია უნდა განხორციელდეს შენახვის ადგილებიდან იზოლირებულ სათავსებში.
4. დაუშვებელია საწყობების შიგნით აირის ქურებისა და ელექტრო-გამახურებელი ხელსაწყოების ექსპლუატაცია და შტეფსელის როზეტების დაყენება, აგრეთვე მორიგე განათების მოწყობა.
5. საწყობის ელექტრომოწყობილობა სამუშაოს დამთავრების შემდეგ უნდა გაუდენურდეს. ელექტრომომარაგების გასათიში აპარატები უნდა განთავსდეს საწყობის გარეთ უწვ კედელზე ან ცალკე მდგომ საყრდენზე.
6. საწყობის სათავსებში ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილი სანათიდან წვად ნივთიერებებსა და მასალებამდე უნდა იყოს არანაკლებ 0,5 მ.
7. ამიაკის გვარჯილა უნდა ინახებოდეს დამოუკიდებელ I და II ხარისხის ცეცხლმედეგობის, უსხვენო, უწვ იატაკიან, ერთსართულიან შენობებში ან სასოფლო-სამეურნეო საწარმოს მინერალური სასუქის I და II ხარისხის ცეცხლმედეგობის საერთო საწყობის ცალკეულ სახანძრო ნაკვეთურში. ძლიერმოქმედი დამჟანგველები (მაგნიუმის და კალციუმის ქლორატები, წყალბადის ზეჟანგი) უნდა ინახებოდეს I, II და III ხარისხის ცეცხლმედეგობის შენობების ცალკეულ ნაკვეთურებში.

მუხლი 11. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები სახანძრო სიგნალიზაციისა და ხანძრის ავტომატური ჩაქრობის დანადგარების, კვამლსაწინააღმდეგო დაცვის, ხანძრის დროს ადამიანთა მაუწყებლობის და ევაკუაციის მართვის სისტემებისათვის

1. შენობა-ნაგებობებში მოწყობილი სახანძრო სიგნალიზაციისა და ხანძრის ავტომატური ჩაქრობის დანადგარების, კვამლსაწინააღმდეგო დაცვის, ხანძრის დროს ადამიანთა მაუწყებლობის და ევაკუაციის მართვის სისტემების გამართული მუშაობა უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს ბსუ-ს საგანგებო შტაბის მიერ, უნივერსიტეტის საგანგებო მართვის გეგმის შესაბამისად. საგანგებო შტაბი წარმოადგენს საგანგებო სიტუაციების პრევენციის, მათზე მზადყოფნის, რეაგირებისა და აღდგენითი სამუშაოების მაკოორდინირებელ და გადაწყვეტილებების მიმღებ ჯგუფს. საგანგებო შტაბის უფროსი და მისი თანაშემწეები გეგმის შესაბამისად კოორდინაციას უწევენ რეაგირების ძალებსა და საშუალებებს.
2. ხანძრის ჩაქრობის სისტემების ხელით გაშვების მოწყობილობა უნდა იყოს დალუქული და დაცული მათი შემთხვევით მოქმედებაში მოყვანისა ან მექანიკური დაზიანებისაგან.
3. ხანძრის ჩაქრობის ავტომატური დანადგარების, შუქისა და ხმოვანი მაუწყებლების მდგომარეობის კონტროლისა და მართვის ხელსაწყოები, მიმღებ-მაკონტროლებელი ხელსაწყოები და ამ დანადგარების ხელის სახანძრო მაუწყებლები უნდა იქნეს დალუქული და დაცული არასანქცირებული გამოყენებისაგან.
4. კვამლსაწინააღმდეგო დაცვის სისტემების კვამლის გამწოვი სარქველები უნდა იქნეს დახურული. აკრძალულია მათი დაფარვა მოწყობილობებით, სამშენებლო კონსტრუქციებით და მასალებით.

მუხლი 12. ხანძარსაშიში სამუშაოების ჩატარება

1. ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარებისას (ასეთ შემთხვევაში) დაცული უნდა იქნეს სახანძრო უსაფრთხოების შემდეგი მოთხოვნები:
  - ა) სამუშაოს დაწყებამდე სამუშაოების ხელმძღვანელი ვალდებულია ჩაუტაროს შესაბამის პირებს მიზნობრივი ინსტრუქტაჟი სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ;
  - ბ) ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარების ადგილები უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით (ცეცხლმაქრი, ყუთი ქვიშითა და ნიჩბით, ვედრო წყლით);
  - გ) ტექნოლოგიური მოწყობილობა, რომელზეც გათვალისწინებულია ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარება, მოყვანილ უნდა იქნეს ფეთქებადხანძარუსაფრთხო მდგომარეობაში;
  - დ) სათავსები, სადაც შესაძლებელია ადვილად აღება და წვადი სითხეების, აგრეთვე წვადი აირების ორთქლის დაგროვება, უნდა განიავდეს ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარებამდე;
  - ე) ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების დაწყებამდე და ჩატარების დროს ტექნოლოგიურ მოწყობილობებსა და სახიფათო ზონაში უნდა გაკონტროლდეს

ორთქლაირის გარემოს მდგომარეობა. დაუყოვნებლივ უნდა შეჩერდეს ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოები წვადი ნივთიერებების შემცველობის მომატების შემთხვევაში ან ფლემმატიზატორის (წვადი ნივთიერების დანამატი, რომელიც ამცირებს მის მგრძობელობას) კონცენტრაციის დაწვევისას ორთქლის (აირი) ზღვრულად დასაშვებ ფეთქებადსაშიში კონცენტრაციების მნიშვნელობამდე;

ვ) აკრძალულია ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარება შენობის ელემენტებზე, რომლებიც შესრულებულია წვადი მათბუნებლებიანი მსუბუქი ლითონის კონსტრუქციებისაგან.

2. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები აირსაშემდუღებლო სამუშაოების ჩატარებისას:

ა) სამუშაოს დაწყებამდე სამუშაოების ხელმძღვანელი ვალდებულია ჩაუტაროს შესაბამის პირებს მიზნობრივი ინსტრუქტაჟი სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ.;

ბ) გადასატანი აცეტილენის გენერატორები განთავსდეს ღია მოედნებზე, სადაც უნდა გამოიკრას პლაკატები „ცეცხლსაშიშია“, „თამბაქოს მოწევა აკრძალულია“, „ნუ გაივლით ცეცხლით“. აცეტილენის გენერატორები უნდა შემოიღობოს და განლაგდეს ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარების, აგრეთვე კომპრესორებით და ვენტილატორებით ჰაერმიმღები ადგილებიდან არანაკლებ 10 მ-ის მანძილზე;

გ) სამუშაოს დამთავრებისას გადასატან გენერატორში კალციუმის კარბიდი უნდა იყოს გახარჯული; გენერატორიდან მოსაცილებელი კირქვის ლამი უნდა გადმოიტვირთოს ამ მიზნებისთვის განკუთვნილ ტარაში და ჩაისხას ლამის ორმოში ან სპეციალურ ბუნკერში; ლამის ღია ორმოები უნდა იყოს შემოღობილი მოაჯირებით, ხოლო დახურულ ორმოებს ჰქონდეს უწყვი გადახურვები, გამწოვი ვენტილაცია და ლამის მოსაცილებელი ლიუკები. აკრძალულია თამბაქოს მოწევა და ღია ცეცხლის გამოყენება ლამის შენახვის ადგილებიდან 10 მ-ის რადიუსში, რის თაობაზეც უნდა იყოს გამოკრული შესაბამისი ამკრძალავი ნიშნები;

დ) აირსადენი შლანგები უნდა იყოს დამაგრებული აპარატურის, სანთურების, საჭრელების და რედუქტორების შემაერთებელ ნიპელზე საიმედოდ, ცალულების (ე.წ. ხამუტი) გამოყენებით. წყლის ჩამკეტების ნიპელზე შლანგები მჭიდროდ უნდა ჩამოცვას, მაგრამ არ უნდა დამაგრდეს;

ე) კალციუმის კარბიდი უნდა ინახებოდეს ბუნებრივი ვენტილაციის მქონე სათავსებში. დაუშვებელია კალციუმის კარბიდის შესანახი საწყობების განლაგება სარდაფებსა და დაბალ (შესაძლო დატბორვის) ადგილებში;

ვ) აცეტილენის დანადგარების სათავსებში, სადაც არ არის გათვალისწინებული კალციუმის კარბიდის შუალედური საწყობების მოწყობა, დასაშვებია არ აღმეტეს 200 კგ კალციუმის კარბიდის ერთდროული შენახვა, ამასთან, ამ რაოდენობიდან ღია მდგომარეობაში შეიძლება იყოს მხოლოდ ერთი დოლი;

ზ) კალციუმისკარბიდიანი გახსნილი დოლები უნდა იყოს დაცული წყალგაუმტარი სახურავებით;

თ) ადგილებში, სადაც ინახება და იხსნება კალციუმისკარბიდიანი დოლები, აკრძალულია თამბაქოს მოწევა, ღია ცეცხლის გამოყენება და ნაპერწკალწარმოქმნელი იარაღის გამოყენება;

ი) სამუშაოების ჩატარებისას გამოყენებულ იქნეს სპეცტანსაცმელი და სხვა ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები (ხელთათმანი, დამცავი სათვალე, რესპირატორი) სუფთა და გამართულ მდგომარეობაში და შენახულ იქნეს ამისთვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას.

3. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები ელექტროსაშემდუღებლო სამუშაოების ჩატარებისას და კუთხსახეხი მანქანის გამოყენებისას:

ა) სამუშაოს დაწყებამდე სამუშაოების ხელმძღვანელი ვალდებულია ჩაუტაროს პერსონალს მიზნობრივი ინსტრუქტაჟი სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ;

ბ) სათავსების იატაკი, სადაც მოწყობილია მუდმივი ადგილები ელექტროსაშემდუღებლო სამუშაოების ჩასატარებლად და კუთხსახეხი მანქანის გამოსაყენებლად, უნდა იყოს უწყვი მასალის. სათავსებში, სადაც წარმოებს დეტალების შედუღება წინასწარი გახურების გარეშე და კუთხსახეხი მანქანის გამოყენება, მოწყობილ იქნეს ფენილი უწყვი მასალისგან და გამოირიცხოს ნაპერწკლების და ნაღვენთების წვად წედაპირებზე მოხვედრა;

გ) ელექტროსაშემდუღებლო დანადგარი მუშაობის დროს უნდა იყოს დამიწებული. ძირითადი საშემდუღებლო მოწყობილობების გარდა დამიწებული უნდა იყოს უშუალოდ ტრანსფორმატორის ის საშემდუღებლო მეორადი გრაგნილის მომჭერი, რომელზეც შეერთებულია უკუგამტარი;

დ) სამუშაოების ჩატარებისას გამოყენებულ იქნეს სპეცტანსაცმელი და სხვა ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები (ხელთათმანი, დამცავი სათვალე, რესპირატორი) სუფთა და გამართულ მდგომარეობაში და შენახულ იქნეს ამისთვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას;

მუხლი 13. ცეცხლის კლასების სახეები და მათ ჩასაქრობად გამოსაყენებელი მასალები

1. ცეცხლის გაჩენის გამომწვევი მიზეზის მიხედვით არსებობს ცეცხლის სხვადასხვა სახე (კლასი):

ა) **A კლასი** - ცეცხლი, რომელიც გამოწვეულია ჩვეულებრივი მყარი მასალებისგან, როგორცაა: ხე, ქაღალდი, მუყაო, თივა, პლასტიკატი, ქსოვილები და სხვ;

ბ) **B კლასი** - ცეცხლი, რომელიც გამოწვეულია ჩვეულებრივი ცეცხლსაშიში აალებადი და ფეთქებადი თხევადი მასალებისგან, როგორცაა: ბენზინი, ნავთი, ნავთობი, საღებავები და სხვა ორგანული გამხსნელები;

გ) **C კლასი** - ცეცხლი, რომელიც გამოწვეულია ჩვეულებრივი ცეცხლსაშიში აირებისგან, როგორცაა: წყალბადი, მეთანი, პროპანი, ბუტანი, აცეტილენი, პროპილენი და სხვა ;

დ) D კლასი - ცეცხლი, რომელიც გამოწვეულია ცეცხლსაშიში ლითონისაგან, როგორცაა: წყალთან, გაზთან და/ან სხვა ქიმიკატთან მყისიერად მოქმედი მაგნიუმი, ტიტანი, კალიუმი და ნატრიუმი;

ე) E კლასი - ცეცხლი, რომლის მიზეზია ელექტროდანადგარი. ასეთი ხანძრის შემთხვევაში მის ჩასაქრობად გამოიყენე მხოლოდ მშრალი ცეცხლმაქრი, შესაბამისი კლასის დაშვებით (იხ.ცეცხლმაქრის წარწერა) და არასოდეს გამოიყენო წყალი;

ვ) F კლასი - სამზარეულოს/ საკვები ზეთებიდან წარმოშობილი ხანძარი.

ცეცხლმაქრების სახეები და მათი გამოყენების დასაშვებობა სხვადასხვა კლასის ხანძრის დროს

ხანძრის კლასები						
	წყალი	მშრალი ფხვნილი	ქაფი	CO2	სველი ქიმიკატი	სპეც. ფხვნილი
ნახშირბადოვანი მასალა 	✓	✓	✓	✗	✓	✗
ადვილალუბადი სითხეები 	✗	✓	✓	✓	✗	✗
ადვილალუბადი აირები 	✗	✓	✗	✗	✗	✗
ადვილალუბადი ლითონები 	✗	✗	✗	✗	✗	✓
ელექტრომოწყობილობები 	✗	✓	✗	✓	✗	✗
საკვები ზეთები 	✗	✗	✗	✗	✓	✗

მუხლი 14. ხანძრის შემთხვევაში მოქმედების წესი

1. ბსუ-ში ხანძრის ან წვის ნიშნების (დაკვამლიანების, დამწვრის სუნი ტემპერატურის აწევის და ა.შ) აღმოჩენის შემთხვევაში შესაბამისი პირი (უნივერსიტეტის დასაქმებული/სტუდენტი/ პროფესიული სტუდენტი/მსმენელი/სტუმარი ან სხვა) ვალდებულია:

ა) შეწყვიტოს სამუშაო (სწავლება სწავლა), დაუყოვნებლივ შეატყობინოს აღნიშნულის შესახებ უნივერსიტეტის დაცვისა და შრომის უსაფრთხოების სამსახურს (თუ თავად არის ამ სამსახურში დასაქმებული - ადმინისტრაციის ხელმძღვანელს) და სახანძრო-სამაშველო სამსახურს ტელეფონის მეშვეობით ნომერზე „112“, შეატყობინოს ხანძრის შესახებ;

ბ) რეაგირების ძალების ინციდენტის ადგილზე მოსვლამდე თუკი იცის ცეცხლმაქრით სარგებლობა, მხოლოდ ამ შემთხვევაში გამოიყენოს იგი და შეძლებისდაგვარად მიიღოს შესაბამისი ზომები ადამიანების ევაკუაციისათვის და მათი სიცოცხლის, ჯანმრთელობის, ასევე გარემოს ან/და ქონების გადასარჩენად;

გ) ხანძრის აღმოჩენისთანავე/განგაშის სიგნალის გაგონებისთანავე გამორთოს მასზე განპიროვნებული ელექტროდანადგარები და ხელსაწყოები, მიხუროს ოთახების კაბინეტების და აუდიტორიების ფანჯრები და კარები, რაც ხელს შეუშლის ცეცხლის გავრცელებას და პანიკის გარეშე გაემართოს ცეცხლის საპირისპირო მიმართულებით და ყოველ სართულზე გამოკრული ევაკუაციის გეგმის მიხედვით, სადაც მწვანე ფერის ისრებით აღნიშნულია საევაკუაციო გზა, დატოვოს შენობა და შეიკრიბოს საევაკუაციო პუნქტზე, რომელიც მითითებულია შესაბამის საევაკუაციო გეგმაზე;

2. საევაკუაციო პუნქტზე შეკრებილები ადგენენ პირებს, რომლებსაც არ დაუტოვებიათ შენობა და ევაკუაციის საკითხებში საგანგებო შტაბის უფროსის თანაშემწის წარმომადგენლის - დაცვის მორიგე თანამშრომელის მეშვეობით აწვდიან ამ ინფორმაციას საგანგებო შტაბს.

მუხლი 15. ხანძრის ჩაქრობა

1. ხანძრის ჩაქრობის აუცილებელი პირობაა მოშორდეს ხანძრის ადგილიდან შემდეგი სამი ელემენტი:

- ა) ყველა ადვილად აალებადი და ფეთქებად საშიში მასალა (საწვავი);
- ბ) ჟანგბადი (ყველა უსაფრთხოების წესის დაცვით);
- გ) მაღალი ტემპერატურა (გაითიშოს ელექტროენერგია).

მუხლი 16. ცეცხლმაქრის გამოყენების წესი

1. „ბსუ“-ს პერსონალი, სტუდენტები, პროფესიული სტუდენტები და ვიზიტორები ცეცხლმაქრის გამოყენებისას ვალდებული არიან ცეცხლმაქრის გამოყენებისას დაიცვან და გაითვალისწინონ შემდეგი პირობები:

ა) ცეცხლმაქრი დაიკავონ სახელურით და შეძლებისდაგვარად მიუახლოვოს ცეცხლს; მუდმივად დაიცვან დისტანცია და დარწმუნებული იყოს, რომ საევაკუაციო გასასვლელი ცეცხლთან ახლოს არ არის; ცეცხლს მიუახლოვდნენ ქარის მიმართულების მხრიდან;

ბ) მოხსნან უსაფრთხოების რგოლი;

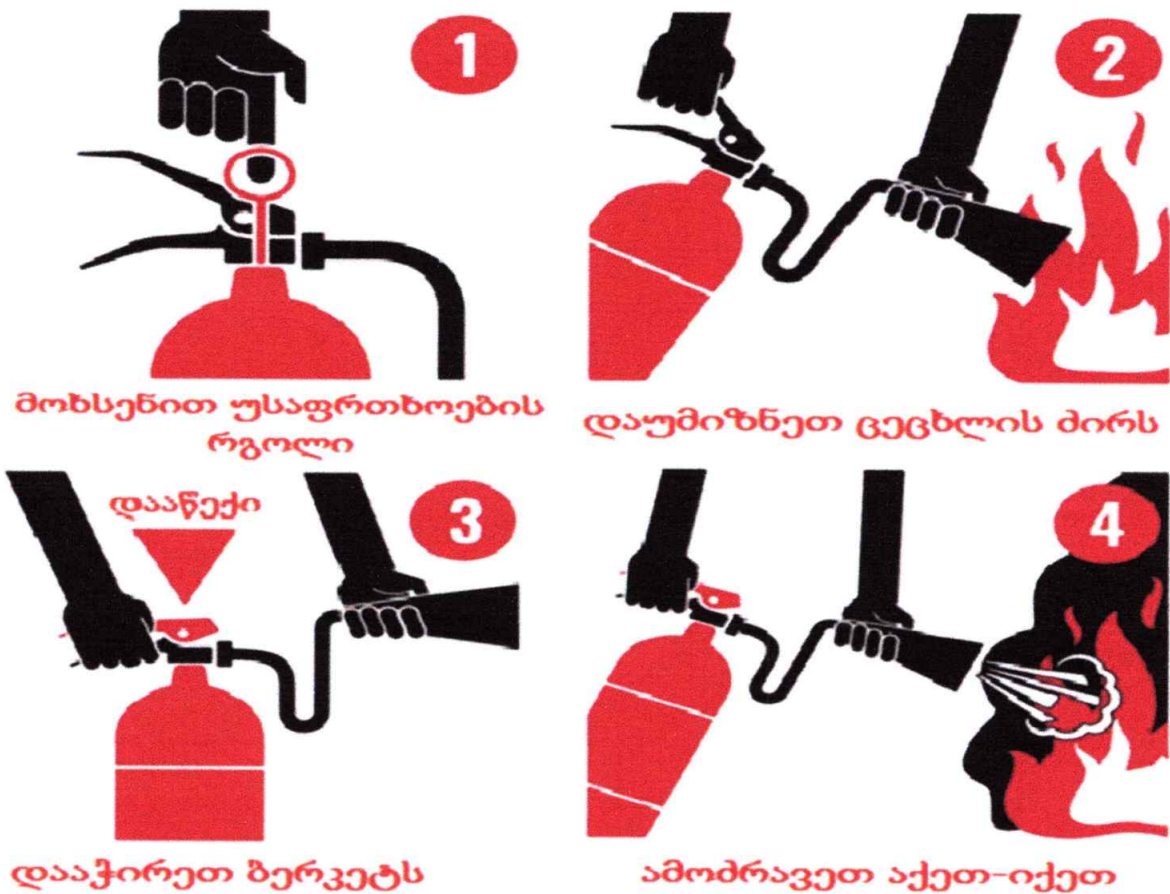
გ) ცალი ხელით სახელურით დაიჭირონ ცეცხლმაქრი, მეორე ხელით დაიჭირონ შლანგი და მიმართოს ცეცხლის მიმართულებით;

დ) შლანგი დაუმიზნონ ცეცხლის ძირს და მიუშვას ჰორიზონტალურად და ამოძრავოს აქეთ-იქეთ;

ე) ცეცხლის ყველა ჩამქრობი პირი უნდა იდგეს და ცეცხლს აქრობდეს ერთი მხრიდან;

ვ) ცეცხლმაქრის ბოლომდე დაცლის შემდეგ გაემზადოს მეორის ასაღებად;

ზ) ცეცხლის ჩაქრობის შემდეგ ცეცხლის გაღვივების თავიდან ასაცილებლად კარგად დაათვალიერონ ნაცარი;

შენიშვნა: ზოგიერთი ცეცხლმაქრის მოხმარების წესი განსხვავდება და გამოიყენეთ მწარმოებლის მიერ მითითებული სურათების მიხედვით.

მუხლი 17. ხანძრით გამოწვეული დაზიანება

1. ხანძრით გამოწვეული დაზიანება შეიძლება იყოს:

ა) პირდაპირი დაზიანება (ფიზიკური პირის ან საკუთრების);

ბ) არაპირდაპირი დაზიანება (გამოწვეული სტრუქტურის დარღვევით, აფეთქებით, ქიმიური და ფიზიკური თვისებების შეცვლით).

2. ხანძრით გამოწვეული ზიანი შეიძლება იყოს:

ა) პირდაპირი (პირის გაგუდება და/ან მოწამვლა, სხვადასხვა ზედაპირების დაზიანება და კოროზია);

ბ) ირიბი (საევაკუაციო გასასვლელების ხილვადობის გაუარესება/ჩახერგვა);

3. ხანძარი შეიძლება გახდეს დაზიანების მიზეზი - ჰაერში ჟანგბადის გაიშვიათების ან/და ხანძარსაშიში მასალების დაწვისას გამოყოფილი ტოქსიკური კვამლის გამო.

4. პროდუქტის წვის დროს გამოყოფილი აირებით მოწამლვა არის ის ძირითადი მიზეზი, რომელიც იწვევს სიკვდილის ყველაზე მეტ შემთხვევას ხანძრის დროს.

ხანძარსაწინააღმდეგო ინსტრუქტაჟის აღრიცხვის

ქ უ რ ნ ა ლ ი

დაიწყო “ _____ ” _____ 202- წ.

დამთავრდა “ _____ ” _____ 202- წ.

თარიღი	პირი, რომელსაც ჩაუტარდა ინსტრუქტაჟი (გვარი, სახელი, თანამდებობა)	დაბადების წელი	ინსტრუქტაჟის სახეობა (საწყისი, განმეორებითი ან მიზნობრივი)	ინსტრუქტორის გვარი, სახელი თანამდებობა	ხელმოწერა	
					პირი, რამელსაც ჩაუტარდა ინსტრუქტაჟი	ინსტრუქტორი
	2	3	4	5	6	7